

ANGEL HIELD ZWAAR TRAUMA OVER AAN JARENLANG MISBRUIK DOOR HAAR OUDERS

'Ik geloofde echt dat ik een duivelskind was'

Het is een probleem waarvoor nog geen echt doeltreffende aanpak is gevonden. Kindermishandeling komt nog al te dikwijls voor en al even frequent blijken we niet in staat om er efficiënt en kordaat tegen op te treden. Dat blijkt ook uit het huiveringwekkende verhaal van Angel Van Der Vecht (42), die aan jarenlang misbruik als kind een zwaar trauma heeft overgehouden.

Bijna wekelijks staan er in de krant berichten over kinderen die werden misbruikt en mishandeld, niet zelden tot de dood erop volgt. Maar hoe alarmerend ook die verhalen en hoe dikwijls ook we moeten toegeven dat onze instellingen die verondersteld worden kinderen in bescherming te nemen, falen, toch slagen we er nog steeds niet in daarop een adequaat antwoord te formuleren. Een en ander heeft ongetwijfeld te maken met de status van ouder. Velen deinzen er, ook al beschikken ze over aanwijzingen dat er sprake is van mishandeling, voor terug ouders aan te klagen. 'We bemoeien ons liever niet met het gezinsleven van anderen', klinkt

het een beetje laf en lam. En ouders pikken het ook niet dat zij kritiek krijgen op de manier waarop ze met hun kinderen omgaan. Hoewel er al een en ander is veranderd, blijft het een prangend probleem. Het is ook niet zo eenvoudig op te lossen, want dikwijls is het voor buitenstaanders moeilijk bewijzen aan te dragen en al even dikwijls treuzelt men om op te treden, soms met dramatische gevolgen. Iemand specifiek daarvoor met de vinger wijzen is ook niet altijd even fair, want dikwijls is dit het gevolg van de laksheid van velen.

Dat is zeker het geval bij de Nederlandse Angel Van Der Vecht, overigens een pseudoniem. Zij

werd als klein kind al mishandeld door haar vader, vervolgens ook misbruikt en zelfs als tiener en jongvolwassene slaagde niemand erin daaraan een einde te maken. Het misbruik sleepte jarenlang aan, waardoor Angel een trauma ontwikkelde dat van haar leven een hel maakte, ook nog jaren nadat ze er, mede door de niet-aflatende steun van haar man, eindelijk in slaagde de zo nefaste banden met haar ouders te verbreken.

Angel lijdt aan dissociatie, een psychisch verdedigingsmiddel waarbij een slachtoffer zich losmaakt van zichzelf en de mishandeling ondergaat alsof het iemand anders betreft. Dat leidt in veel gevallen en zeker als het niet bij een eenmalig feit blijft, tot serieuze psychische problemen. Pas recent kreeg Angel de juiste therapie en hoewel men ervan uitgaat dat zij voor de rest van haar leven onder dat trauma gebukt zal gaan, probeert men haar leven nu zo leef-

baar mogelijk te maken. Over dat leven schreef Angel met de hulp van auteur Maria Genova het boek 'Het Duivelskind', een referentie aan het verwijt dat haar vader haar keer op keer maakte: zij was slecht en als hij haar mishandelde en misbruikte, was dat enkel om haar van al dat kwaad te zuiveren. Om haar te helpen. 'Of hij dat zelf geloofde, weet ik niet', zegt Angel. 'Maar als kind geloofde ik mijn vader wel. Ik wist niet beter of ik verdiende dit. Meer zelfs: mijn vader deed dat voor mijn eigen goed.'

Eng idee waarom hij jou als kind zo haatte?

ANGEL VAN DER VECHT: Geen idee. Van familie weet ik dat hij mij als baby al verachtte. Vanaf mijn geboorte, eigenlijk. Die bevalling verliep moeizaam. Mijn moeder moest na de geboorte maanden in het ziekenhuis verblijven. Misschien nam hij mij dat kwalijk. Op een vreemde manier herhaalde de geschiedenis zich, want bij zijn

geboorte is zijn moeder overleden. En hij werd door zijn vader, die mij ook zou misbruiken en zelfs door andere mannen liet gebruiken, zelf gekleineerd en mishandeld. Misschien speelde dat mee, maar het is een interpretatie. Hij heeft me nooit een echte uitleg gegeven. En ik denk dat ik nooit een degelijke uitleg zal krijgen. Hij waant zich nog steeds onaantastbaar, wat eigenlijk ook het geval is, en hij denkt nog steeds dat hij met mij mocht doen wat hij wilde. Keer op keer heeft hij mij in het gezicht geslingerd dat ik zijn eigendom was, dat hij met mij mocht doen wat hij wilde. Hij heeft dat zelfs op papier gezet. Mijn moeder overleed enkele weken geleden. Via-via heb ik een bidprentje in handen gekregen en de tekst gaat nauwelijks over mijn moeder. Geen woordje dank voor al wat ze voor hem heeft gedaan, het gaat enkel maar over wat een fantastische man hij voor haar is geweest. Dat is tekenend voor mijn vader.

Je moeder begon zelfs deel te nemen aan het misbruik. Toch blijf je haar nog min of meer verdedigen. Waarom?

Omdat ik haar ondanks alles ook beschouw als een slachtoffer. Zelfs toen ze aan het misbruik deelnam. De moederfiguur was als kind mijn enige houvast. De enige illusie die nog een beetje overeind bleef. En ik heb het ook nu nog moeilijk om dat los te laten. Puur verstandelijk weet ik dat ze mededader is geweest, maar emotioneel kan ik daar niet mee om. Het lijkt wel alsof ik, als ik ook dat laat varen, het laatste beetje verlies dat me nog rest van het gezin dat we toch hebben gevormd. Ik heb geen broer, geen zus, als ik ook de gedachte aan mijn moeder moet opgeven, sta ik compleet alleen. Misschien daarom dat ik mijn moeder nog probeer goed te praten. Zij werd ook door mijn vader mishandeld, zij het minder heftig en minder fanatiek, wellicht zag ze in mij de gedroomde bliksemafleider. Als vader mij sloeg en misbruikte, deed hij het niet met haar. Maar ook dat zijn veronderstellingen, want tot haar dood heb ik haar niet meer gesproken.

Binnen het gezin stond je moederziel alleen, maar er was wel familie. En ook die ondernam niets. Hoe kon dat? Ze waren bang van mijn agressieve vader. Enkel mijn grootmoeder

aan moeders zijde heeft ooit gezegd dat hij me niet zo hard mocht slaan. Maar niemand is tussenbeide gekomen. Ik heb lang gedacht dat mijn ooms en tantes nergens van wisten. Dat was niet zo. Tegen mij werd nooit iets gezegd, maar tijdens een familiebijeenkomst vertelden enkelen van hen mijn man dat zij al die tijd hebben geweten dat ik werd mishandeld, dat ze vermoedden dat er ook sprake was van seksueel misbruik, maar 'dat ze zich niet wilden moeien'. Hoe kan dat nu, vraag ik me dan af. Hoe kunnen volwassen mannen en vrouwen passief blijven terwijl ze weten dat een kind doorlopend wordt mishandeld? Daar kan ik met mijn verstand niet bij. Misschien vreemd, maar ik was in eerste instantie blij met wat ze mijn man hadden verteld. Het was een bevestiging van wat ik beweerde, de bevestiging dat ik niet gek was. Pas toen mijn man wees op hun passiviteit en lafheid, besepte ik dat ik niet blij maar boos moest zijn. Zij hebben me al die tijd aan mijn lot overgelaten. Zoals meer mensen, zelfs zij die het niet slecht met me voor hadden. Ik herinner me een vakantie op een caravanterrein. Ik was een jaar of dertien, veertien. Een vrouw had gezien dat mijn vader me mishandelde en me een beetje onder haar hoede genomen. Ik mocht bij haar theedrinken, zelfs nadat mijn vader haar had gewaarschuwd dat ze mij met rust moest laten. Op een dag was die vrouw er getuige van dat mijn vader verder ging dan enkel mishandelen. Ze schold hem de huid vol, maar daar bleef het bij. We zijn meteen teruggekeerd naar huis en van die vrouw hebben we nooit meer iets gehoord. Waarom heeft zij geen aangifte gedaan? Of deed ze dat wel en werd er niets mee gedaan? Overigens heeft niemand van de familie zich ooit verontschuldigd. Ik heb maar één keer een brief gekregen, van de hele familie. Met de vraag mijn mond te houden, want de schande in het dorp zou te groot zijn. Enkel de schone schijn telt. **Ook bij de hulpverlening liep het geregeld mis.** Er zijn mensen die geprobeerd hebben me te helpen, zoals de directeur van mijn middelbare school. Maar al die mensen kon-

den niet op tegen de regeltjes en procedures van de overheidsdiensten. Zo kon het dat er wel nota werd genomen van het vermoedelijke misbruik, maar dat ik toch weer naar huis werd gestuurd. Want de familievoogd oordeelde dat er vooral diende te worden gewerkt aan de 'ouder-kindrelatie'. Hallo? Er was niet eens sprake van zo'n relatie, hoe kon die dan gezond worden gemaakt? Maar ik ben niet de enige. Ook nu nog zijn er kinderen die thuis worden mishandeld en door de overheid toch terug naar huis worden gestuurd. De controle die daarop volgt, laat veel te wensen over, zodat het misbruik herbegint als tevoren. Dat was ook bij mij het geval. Ik stond met de rug tegen de muur. Nu wisten er mensen van het misbruik en toch werd ik nog niet beschermd. Integendeel, ik werd teruggestuurd naar de vader en moeder die ik had aangeklaagd. Trouwens, van de eerste klacht bij de politie werd niet eens notitie genomen. De agent van dienst vond het vooral een vervelend karwei en stak dat ook niet onder stoelen of banken. Het klonk bijna of ik was degene die zich had misdragen. Met die klacht werd niets gedaan. De vrouw van het internaat die me begeleidde, vond dat zo erg dat ze klacht indiende tegen de agent. Nooit meer iets van gehoord. Zo waren er wel meer

zaken. Zo verklaarde onze huisarts veel later aan de politie dat hij misbruik had vermoed. Waarom ondernam hij niets?

Toen je voor het eerst op zo'n internaat zat, zei je ooit dat je 'het misbruik miste'. Wat bedoelde je daar precies mee?

Ik was zo gehersenspoeld dat ik als kind en zelfs als tiener dacht dat misbruik en mishandeling normaal waren. Het was een context waarmee ik vertrouwd was, die ik kon plaatsen. Meer zelfs, ik was ervan overtuigd dat het zo hoorde. Ik was toch immers slecht? En mijn vader had hij dit niet wilde, maar dat hij het móest doen, om al dat kwaad uit me te krijgen. Als kind geloof je je ouders. Als iemand je dan zegt dat het zo niet hoort, verlies je elke bodem onder je voeten. Dan voelt wat 'veilig' is, opeens niet meer zo veilig aan. Zo leerde mijn vader me ook dat ik elke dag het kwaad van mijn lijf moest schrobben. Met zeep en een harde borstel schrobde ik mij soms tot bloedens toe. Ik heb pas geleerd dat dit niet normaal is toen mijn man me bezig zag. 'Wat doe jij nu?', vroeg hij. Hij leerde me een zacht washandje te gebruiken. Maar toen ik dat probeerde, voelde ik me schuldig. Alsof ik verzuumde het slechte van me af te wassen. Dat soort mismaakte overtuigingen zit, eens

Angel als communicantje. 'Pas toen ik seksuele voorlichting kreeg op school, besepte ik dat mijn situatie niet normaal was.'

Shaolin Warriors

Return of the Master

SPECTACULAIRE
KUNGFU & MARTIAL ARTS SHOW

APRIL CAPITOLE GENT • 23 APRIL STADSSCHOUWBURG ANTWERPEN
WWW.MUSICHALL.BE • 0900 69 900 C.O.30/MIN

GRANDIOOS SCHOUWSPEL DAT JE VERSTELD DOET STAAN!

04 • CAPITOLE GENT • MUSICHALL.BE • 0900 69 900 C.O.50/MIN

je dat als kind hebt geleerd, zo diep verankerd dat je dat nog moeilijk afleert. Hetzelfde geldt voor het misbruik. Het was fysiek en psychisch afzien, maar ik dacht dat het zo moest. Pas toen we op school seksuele opvoeding kregen, besepte ik hoe abnormaal mijn situatie was.

Ook die dissociatie is je parten blijven spelen. Al van de eerste keer dat je werd misbruikt dissocieerde je, maar ook nu nog, vele jaren later.

Het is een overlevingstruc. Je herensen weigeren te registreren wat er gebeurt. Wat je ervaart, lijkt iemand anders te overkomen. Ook de eerste keer voelde het aan alsof ik er, gevoelloos en niet betrokken, stond op het kijken hoe een ander meisje werd misbruikt. Het is een manier om te overleven wat amper te overleven is. Om de onmacht psychisch te overstijgen. En aangezien het niet bij één misbruik bleef, maar dat een deel van mijn leven werd, is die dissociatie een reflex geworden. Op de duur dissocieer je dusdanig, dat je nog amper weet wie je bent. Je wordt een holle pop en al dat vreselijke dat je wordt aangedaan, probeer je zo diep mogelijk weg te stoppen. Maar je kan zoiets jarenlang nog zo diep wegstoppen, ooit komt het weer naar boven. Je ziet dat ook bij andere slachtoffers van seksueel misbruik. Zelfs al is het 'maar' een of enkele keren gebeurd, soms kan dat jaren later pas naar boven komen en die persoon psychisch in de problemen brengen. Ik werd vanaf mijn vierde consequent en doorlopend mishandeld en misbruikt. Pas toen ik in de relatieve veiligheid van mijn huwelijk zat – relatief, omdat mijn vader ook toen nog probeerde me te manipuleren – kwam al die weggestoken informatie weer bovendrijven. Begon ik al die mishandelingen opnieuw te beleven. Ik zag dat voor me, alsof het mij op dat eigenste moment weer overkwam, en ik reageerde ook als getrouwde vrouw net eender: met een dissociatie. Met het gevolg dat ik wilde ontsnappen. Altijd vond ik 's nachts in die toestand een manier om thuis weg te geraken en vond de politie me dan soms een uur later

Maria Genova en Angel schreven samen het verhaal van Angel naar.

ergens in de buurt. In mijn nachtkledij en zonder te weten wie ik was, wat ik daar deed of hoe ik daar was terechtgekomen. Dat is beangstigend. Nu ik sinds enige tijd de juiste therapie krijg, zijn die aanvallen sterk verminderd. Van drie keer in de week tot een of twee keer per maand. Ik zal er volgens de therapeute hoe dan ook moeten leren mee leven.

Net zoals je wellicht aan je zelfbeeld zult moeten blijven werken.

Men zegt soms: nu kan je eindelijk jezelf zijn. Maar ik weet niet wat men daarmee wil zeggen. Ik weet niet echt wie ik ben. Het beeld dat ik van mezelf heb, is het beeld dat mijn ouders er letterlijk hebben ingeslagen: een door en door slecht, lelijk en dom meisje dat nergens voor deugt en nooit iets zal bereiken. Daarom is het voor mij ook nu nog zoeken naar de persoon die ik in wezen ben. Het gaat moeizaam, omdat ik me nog dikwijls lelijk voel en omdat ik het bijvoorbeeld moeilijk heb om in gezelschap een eigen mening uit te drukken. Maar dat lukt, dank zij de hulp van mijn lieve en steunende man, steeds beter. Ook de positieve reacties op mijn boek sterken mij.

Was het door dat verwrongen zelfbeeld dat je toeliet dat je ouders je in hun greep bleven hebben, ook toen je al apart woonde?

Ik woonde wel apart, maar zij bleven hun stempel zetten op mijn leven. Mijn flat werd ingericht door mijn vader. Hij vroeg daarvoor mijn toestemming niet en deed dat zoals hij het wilde. Hij controleerde me dag en nacht, misbruikte me in mijn eigen huis. Ik zat psychisch volledig aan hen vast. En waarom ik niet definitief wegging? Ik weet het niet! Om dezelfde reden wellicht waarom vrouwen die geslagen worden, terugkeren naar de man die hen mishandelt? Je weet van niet beter,

je kunt niets anders bedenken. Toen mijn vader me middenin de nacht begon te telefoneren om te controleren of ik wel thuis was, kwam het geen moment in me op om de telefoonstop uit te trekken, bijvoorbeeld. Het echte keerpunt was mijn huwelijk.

Kan je de normale huwelijkse relatie aan?

Ik ben bang van niet. Van normale betrekkingen kan geen sprake zijn, maar we hebben onze eigen weg gevonden. Ik heb me daar lang schuldig over gevoeld. Ik heb moeten leren inzien dat niet enkel wat ik voel van belang is. Als mijn man zegt dat hij ondanks alles bij mij heel gelukkig is, is dat een bewuste keuze van een volwassen man en moet ik dat respecteren en niet vanuit een verwrongen schuldgevoel telkens weer in vraag stellen. En genieten kan ik van de kleine dingen. Van gezellig met mijn man op de bank zitten en tv kijken. Of van werken in de tuin. Of van de kleine van mijn goeie vriendin, die mijn petekind is. Nu ben ik ook blij met de aandacht voor mijn boek. Niet dat ooit kan worden uitgewist wat me werd aangedaan door de twee mensen die ik het meest had moeten kunnen vertrouwen, maar omdat ik hoop dat daardoor meer aandacht zal worden gegeneerd voor de kinderen die nu in een vergelijkbare situatie zitten en voor wie te weinig wordt gedaan. Ik hoop dat ze door mijn boek ontdekken dat ze niet alleen zijn, dat het niet normaal is dat kinderen worden mishandeld en misbruikt en dat ze alles moeten doen om hulp te vinden. Ondanks alles zijn er ook in mijn verhaal mensen geweest die het voor mij hebben opgenomen, al was het dan met wisselend succes.

Text: Dominique Tracht

bestel op www.primo.eu

natuurpunt

DE METSELBIJ GAAT AAN DE SLAG

Voor veel mensen is de eerste boerenzwaluw van het jaar het startschot van de lente. Maar ook het vrolijke gezeem van bijen wordt geassocieerd met een lentegevoel. En nu de lente in de lucht hangt, zijn heel wat bijen al vijftig aan het werk. Zo ook de metselbij. In het voorjaar vind je wel eens een bijenzwerm in de voegen van oude muren. Metselbijen peuterden met hun stevige kaken de mortel tussen de voegen vandaan, maar omdat er voortdurend vrouwtjes af en aan vliegen, lijkt het alsof er een bijennest in de muur zit. Al die bijen maken echter eigens anders hun eigen nestje; de mortel wordt alleen gebruikt om de nestcellen dicht te metselen.

De meest algemene metselbij in ons land zijn de gehoornde metselbij en de rosse metselbij. Beide hebben ze rossige en zwarte haren. Toch zijn er enkele opvallende verschillen. De gehoornde metselbij vliegt al vanaf eind februari, heeft een pikzwarte kop en borststuk en een felroos gekleurd achterlijf. Ze kan tot anderhalve centimeter groot worden. De rosse metselbij vliegt vanaf begin maart, heeft een zwarte kop en poepje en rosse haren op het borststuk en het eerste deel van het achterlijf. Ze is iets kleiner en wordt slechts 12 mm lang. Mannetjes van beide soorten hebben een grijze of witte baard op de voorkant van de kop. Metselbijen verkieszen warme, zongegrichte plekjes om hun nesten te maken. Daarnaast willen ze ook graag iets te snoepen hebben; je vindt ze vooral in de buurt van bloemenrijke plekjes. Fruitbomen, bloembollenvelden, wilgen, maar ook onkruiden zoals made-liefjes en paardenbloemen zijn een goede bron van nectar en stuifmeel. **Meer weten over bijen? Surf naar www.natuurpunt.be/wildebijen.**

Solitaire bijen zijn zachtardige dierpjes en zijn van levensbelang voor menige plant in de tuin.